בנקאות הוקיין, טאוצ'ו וקנטונזית

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מדוע הלכו הבנקים לפי קווי הניב

הסינים של סינגפור נחלקו לקבוצות לשון, שלכל אחת מהן אגודות, מקדשים, תחומי מסחר ומנהיגים משלה. פרק V של חלק A תיאר את מפת הניבים הזו ואת המוסדות שנבנו עליה. כאשר ייסדו הסינים בנקים, הם הלכו לפי אותם קווים. ההיסטוריון הכלכלי W. G. Huff מציין כי התפתחות בנקאות הפיקדונות הסינית במלאיה נחלקה לפי קווי ניב. בין 1903 למלחמת העולם השנייה נוסדו במלאיה שלושה־עשר בנקים סיניים, אחד־עשר מהם ביישובי המצרים (Straits Settlements) ושניים בחצי האי.[1]

ההיגיון היה כלכלי לא פחות מתרבותי. בנק פיקדונות זקוק לאמונם של אנשים שאינם יכולים לבדוק את ספריו. בקהילה הסינית אמון זה היה קשור באנשים. מי שיכלו לזכות בו היו מנהיגי קבוצת ניב, שחבריה הכירו אותם דרך האגודות, המקדשים ותחומי המסחר. Huff מציין כי האמון החיוני לבנקאות פיקדונות הושג באמצעות השתתפותם של יזמים מרכזיים כמייסדים וכדירקטורים, שמעמדם שכנע ציבור סיני רחב יותר להפקיד בידיהם את כספו.[2] בנק הניב היה אפוא דרך להמיר את המוניטין האישי, שתואר בחלק A כ־*xinyong*, לפיקדונות מוסדיים.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

בנק הטאוצ'ו: Sze Hai Tong

הבנק הסיני השני בסינגפור נוסד על ידי קהילת הטאוצ'ו (Teochew). הספרייה הלאומית מתארכת את הקמתו לפברואר 1906, ואילו מקורות אחרים נוקבים בשנת 1907 כשנת התאגדותו בשם Sze Hai Tong Banking and Insurance Company.[3] הפער משקף ככל הנראה את ההבדל בין תחילת הפעילות לרישום הרשמי. אחד הדירקטורים שלו, טאן סווי פיאו (Tan Swi Phiau), היה גם הקומפרדור של ה־Netherlands India Commercial Bank, דבר הממחיש כיצד נשענו הבנקים הסיניים החדשים על אנשים שהוכשרו בשיטת הקומפרדורים.[4]

הטאוצ'ו שלטו בסינגפור בשני תחומי מסחר שנזקקו לשירותי בנקאות: אורז והעברות כספים. עד אמצע המאה ה־20 החזיקו סוחרי הטאוצ'ו ביותר מ־70 אחוזים משוק האורז הסיטונאי המקומי, ובמאה ה־20 החזיקו בתי העברות כספים בבעלות טאוצ'ו ב־70 אחוזים משוק העברות הכספים המקומי. בנק טאוצ'ו יכול היה להחזיק את יתרות העבודה של פירמות אלה ולממן את סחר האורז עם בנגקוק, שבה הפעילו כמה סוחרי טאוצ'ו טחנות. Sze Hai Tong נותר מוסד צנוע. הוא שרד כבנק עצמאי יותר משישה עשורים, עד ש־OCBC רכש אותו בשמו המאוחר, Four Seas Communications Bank, בשנת 1972.[5]

בנקי ההוקיין: Chinese Commercial, Ho Hong ו־Oversea-Chinese

ההוקיין (Hokkien), קבוצת הניב הגדולה ביותר בסינגפור, ייסדו שלושה בנקים בתוך שבע שנים. ה־Chinese Commercial Bank היה הראשון, כאשר בעלי מניותיו ההוקיין התכנסו בלשכת המסחר הסינית ב־Hill Street ב־17 באוגוסט 1912 כדי לבחור את הדירקטורים הראשונים. הבנק רשם הון נומינלי של 4 מיליון דולר והנפיק 2 מיליון דולר, וההנפקה נרשמה ביתר. הוא נפתח לפעילות ב־2 בדצמבר 1912. בין מייסדיו היו לים פנג סיאנג (Lim Peng Siang), לי צ'ון גואן (Lee Choon Guan) וד"ר לים בון קנג (Lim Boon Keng), שלושה ממנהיגי ההוקיין הבולטים באותה עת. שנתו הראשונה הניבה רווח של 84,742.03 דולר.[6]

לים פנג סיאנג היה הכוח המניע של בנקאות ההוקיין בתקופה זו. הוא נולד באמוי (Amoy) בשנת 1872, ייסד את קבוצת Ho Hong עם אחיו לים פנג מאו (Lim Peng Mau) בשנת 1904, השתלט על רוב עסקי הספנות של Wee Bin and Co. בשנת 1911 וייסד את Ho Hong Steamship Company בשנת 1913. הבנק השני שלו, ה־Ho Hong Bank, נרשם ב־15 במרץ 1917 והחל לפעול ב־2 באפריל 1917. היה לו הון רשום של 8 מיליון דולר והון מונפק של 4 מיליון דולר, שמתוכו נחתמו 3.5 מיליון דולר ומחציתם נפרעה.[7]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Ho Hong היה הפתוח ביותר כלפי חוץ מבין הבנקים הסיניים. הוא פתח מיד סניפים במלקה ובמואר (Muar) וב־1 ביולי 1917 בבאטו פאהאט (Batu Pahat), החל לפעול בפנאנג במאי 1918, ועד סוף מאי 1919 היו לו סוכנויות בלונדון, בניו יורק, בסן פרנסיסקו ובסמרנג. בספטמבר 1920 העלה את הונו הרשום ל־20 מיליון דולר, וב־1 באוקטובר 1923 פתח סניף בהונג קונג. המנהל הכללי שלו, סאו פו לנג (Seow Poh Leng), בנה עסקי מט"ח, שהפכו את Ho Hong לבנק הסיני הראשון במלאיה שעסק בבנקאות בינלאומית.[8] אותם עסקי מט"ח עתידים היו להביא את הבנק אל סף חורבן בשנת 1931.

ה־Oversea-Chinese Bank השלים את השלישייה בשנת 1919. הוא נוסד על ידי קבוצת סוחרי הוקיין בהון נפרע של 5.25 מיליון דולר, ובהם איל הגומי טאן איאן קיאם (Tan Ean Kiam), שהיה למנהלו הכללי.[9] בעל המנסרה טאן צ'נג סיונג (Tan Cheng Siong) ישב בדירקטוריון הראשון שלו והיה למנהלו הכללי הראשון שלא קיבל השכלה אנגלית. ה־Oversea-Chinese Bank וה־Chinese Commercial Bank בנו יחד בשנת 1929 את China Building בן חמש הקומות, סימן גלוי לביטחון שהגיעה אליו בנקאות ההוקיין ערב השפל הגדול.[10]

הקנטונזים אחרי Kwong Yik

קריסת Kwong Yik הותירה את הקהילה הקנטונזית ללא בנק. אנשי עסקים קנטונזים ארגנו מחדש את אינטרסי הבנקאות שלהם וייסדו את ה־Lee Wah Bank, שהתאגד בסינגפור ב־20 במרץ 1920.[11] הבנק נותר מוסד קנטונזי עצמאי במשך חצי מאה, עד שנבלע ב־United Overseas Bank, השלישי מבין הבנקים הגדולים של סינגפור. המקורות חלוקים בשאלת מועד ההשתלטות, שחל בתחילת שנות ה־70. חלק D בוחן את גל הריכוז של אותה תקופה.[12]

שלושת דפוסי הניב נבדלו בבסיסם הכלכלי. בנק הטאוצ'ו היה קשור לאורז ולהעברות כספים. הבנקים הקנטונזיים נשענו על בנייה, מטעים ומלווה בעבוט. בנקי ההוקיין נשענו על הענף הגדול והדינמי ביותר של הכלכלה הקולוניאלית: הגומי, לצד ספנות וסחר עם איי הודו ההולנדיים. בסיס זה העניק להם את גודלם, אך גם חשף אותם באופן הישיר ביותר לתנודתיות של סחורה אחת.

הגומי ותנודתיות הפיקדונות

שלושת בנקי ההוקיין נשענו על נותני חסות ודירקטורים שעסקו בייצור הגומי ובעיבודו, ובהם לי קונג צ'יאן (Lee Kong Chian), לים ני סון (Lim Nee Soon) ויאפ פנג גק (Yap Pheng Geck). פיקדונותיהם הלכו בעקבות מחיר הגומי. במהלך מלחמת העולם הראשונה, כאשר מלאיה

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

החלה לייצא גומי בכמויות גדולות, גדלו הפיקדונות בבנקים הסיניים פי ארבעה. בין 1919 ל־1922 הם ירדו ביותר ממחצית, ובין 1924 ל־1925 גדלו ביותר מפי שניים, כאשר תוכנית ההגבלה של סטיבנסון (Stevenson restriction scheme) העלתה את מחירי הגומי.[13] פרק IV של חלק זה בוחן את כלכלת הגומי ואת תוכנית ההגבלה.

Huff מסביר מדוע הגומי הקשה כל כך על פיזור סיכונים. הגומי היה חשוב כל כך לכלכלת מלאיה, עד שהסיכון הייחודי לענף והסיכון המערכתי לכלכלה כולה היו כמעט אותו דבר.[14] כאשר ירדו מחירי הגומי, משכו המפקידים כספים מתוך חוסר ודאות ומשום שנזקקו למזומנים כדי לשלם על יבוא. בנק שלוויו ומפקידיו היו אנשי גומי לא יכול היה להיחלץ מהמחזור באמצעות הלוואות לאנשי גומי אחרים, ודווקא זה היה מה שרוב בנקאי ההוקיין ידעו לעשות.

הערות

1. W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, עמ' 5: "The development of Chinese deposit banking in Malaya divided along dialect (speech group) lines"; W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, עמ' 5, בהסתמך על Tan Ee-Leong, "The Chinese banks incorporated in Singapore and the Federation of Malaya", *Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society*, כרך 26, 1953, עמ' 113–139: משנת 1903 ועד מלחמת העולם השנייה, 13 בנקים סיניים (11 ביישובי המצרים ושניים בחצי האי המלאי). ↩

2. W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, עמ' 5: "the confidence vital to deposit banking was gained by the participation of major entrepreneurs as founders and directors", שנטעו אמון בציבור סיני רחב יותר. ↩

3. התאגדות בשם Sze Hai Tong Banking & Insurance Company Limited בשנת 1907, שינוי השם ל־Sze Hai Tong Bank Limited בשנת 1957 ול־Four Seas Communications Bank Limited בשנת 1964, רכישה על ידי OCBC בשנת 1972 ומיזוג בשנת 1998: הודעה לתקשורת של National Heritage Board על אבן הגבול Teck Kee, 2022, ומקורות משניים אחרים. ↩

4. Ong Eng Chuan, "Money Lending: A Short History", *BiblioAsia*, אפריל 2007: Sze Hai Tong "was set up in February 1906, the second Chinese bank"; Ong

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Eng Chuan, "Money Lending: A Short History", *BiblioAsia*, אפריל 2007: הדירקטור של Sze Hai Tong, Tan Swi Phiau, היה גם הקומפרדור של ה־Netherlands India Commercial Bank. ↩

5. "Traditional trades of the Teochews in Singapore" (*Culturepaedia*, Singapore Chinese Cultural Centre), נצפה בנובמבר 2026: "By the mid-20th century, Teochew merchants accounted for over 70% of the local wholesale rice market"; "By the 20th century, Teochew-owned remittance houses accounted for 70% of the local market"; סוחרי אורז טאוצ'ו, "some of whom operated rice mills in Bangkok"; OCBC, "Milestones" (ocbc.com, נצפה בנובמבר 2026): 1972, רכישת Four Seas Communications Bank; Wikipedia, "OCBC Bank" (נצפה בנובמבר 2026): רכישת Four Seas Communications Bank בדצמבר 1972. ↩

6. Wikipedia, "Chinese Commercial Bank" (נצפה בנובמבר 2026): "the first Hokkien bank in Singapore"; נוסד על ידי Lim Peng Siang וסוחרים ובהם Lee Choon Guan ו־Dr Lim Boon Keng; אסיפת בעלי מניות ב־17 באוגוסט 1912 בלשכת המסחר הסינית ב־Hill Street; הון נומינלי 4 מיליון דולר, הון מונפק 2 מיליון דולר שנרשם ביתר; הפעילות החלה ב־2 בדצמבר 1912 ב־Wikipedia, Market Street 31; "Chinese Commercial Bank" (נצפה בנובמבר 2026): רווח בשנה הראשונה של 84,742.03 דולר, מתוכם 30,000 דולר הועברו לקרן השמורה הכללית ו־10,000 דולר להפרשה לחובות רעים ומסופקים. ↩

7. Wikipedia, "Lim Peng Siang" (נצפה בנובמבר 2026): נולד בשנת 1872 באמוי; ייסד את Ho Hong Group עם אחיו Lim Peng Mau בשנת 1904; השתלט על רוב עסקי Wee Bin & Co. עם פירוקה בשנת 1911; ייסד את Ho Hong Steamship Company Ltd. בשנת 1913; נשיא Singapore Chinese Chamber of Commerce בשנים 1913 עד 1916 (סגן נשיא בשנת 1914); נפטר ב־21 במרץ 1944; Wikipedia, "Ho Hong Bank" (נצפה בנובמבר 2026): נרשם על ידי Lim Peng Siang ב־15 במרץ 1917; הפעילות החלה ב־2 באפריל 1917; הון רשום 8 מיליון דולר, הון מונפק 4 מיליון דולר, שמתוכו נחתמו 3.5 מיליון דולר ומחציתם נפרעה. ↩

8. Wikipedia, "Ho Hong Bank" (נצפה בנובמבר 2026): סניפים ראשונים במלקה ובמואר; סניף Batu Pahat נפתח ב־1 ביולי 1917; הפעילות בפנאנג החלה במאי 1918; סוכנויות בלונדון, בניו יורק, בסן פרנסיסקו ובסמרנג עד סוף מאי 1919, "the first Chinese bank to have that many branches and agencies"; ההון הרשום הועלה מ־8

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

מיליון דולר ל־20 מיליון דולר בספטמבר 1920; סניף הונג קונג נפתח רשמית ב־1 באוקטובר 1923; Wikipedia, “Ho Hong Bank” (נצפה בנובמבר 2026): Seow Poh Leng החל בפעילות מט”ח; “the first Chinese bank in Malaya to engage in international banking.” ↩

9. National Library Board, Singapore Infopedia, “Tan Ean Kiam” (SIP_1719): הבנק נוסד ב־28 ביוני 1919 על ידי קבוצת סוחרי הוקיין בהובלת סוחר האורז Khoo Kok Wah, בהון נפרע של 5.25 מיליון דולר; Roots.gov.sg מונה את Lim Nee Soon ואת Tan Ean Kiam בין המייסדים. ↩

10. Saran Singh, “A Brief History of Banks in the Straits Settlements and Malaysia 1840–1986 (Part II)”, פורסם מחדש ב־dniewcollectors.blogspot.com, ספטמבר 2011: Oversea-Chinese Bank Ltd, סינגפור, נוסד 1919, הון נפרע 5,250,000 דולר; Institute of Southeast Asian Studies, “Biographical Notes: Tan Chin Tuan (1908–2005)”, ISEAS Library (2023), עמ’ 1: Tan Cheng Siong היה דירקטור ב־Oversea-Chinese Bank עם הקמתו בשנת 1919 ו־“the bank’s first non-English educated general manager”; Wikipedia, “Chinese Commercial Bank” (נצפה בנובמבר 2026): בשנת 1929 בנו הבנק וה־Oversea-Chinese Bank יחד את China Building בן חמש הקומות. ↩

11. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (נצפה בנובמבר 2026): אנשי עסקים קנטונזים מקומיים ייסדו את Lee Wah Bank בשנת 1920; Saran Singh, “A Brief History of Banks in the Straits Settlements and Malaysia 1840–1986 (Part II)”, 2011: Lee Wah Bank Ltd התאגד ב־20 במרץ 1920. ↩

12. National Archives of Singapore, private records A-218, “Singapore’s second largest bank, United Overseas Bank (UOB) takes over Lee Wah Bank” (דצמבר 1972); Wikipedia, “United Overseas Bank” (נצפה בנובמבר 2026), נוקבת בשנת 1973; מקורות אחרים נוקבים בשנים 1971 או 1983 לגבי שלבים שונים של ההשתלטות. ↩

13. W. G. Huff, “Currency Boards and Chinese Banking Development”, 2003, עמ’ 5: צמיחתם של שלושת בנקי ההוקיין “paralleled Malaya’s development as the world’s main rubber exporter, and all three relied fundamentally on sponsors and directors involved in the production and processing of rubber”, ובהם Lee Kong Chian, Lim Nee Soon ו־Yap Pheng Geck; W. G. Huff, “Currency Boards

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הפיקדונות בבנקים הסיניים", 2003 ,and Chinese Banking Development", עמ' 6: "grew fourfold" במהלך מלחמת העולם הראשונה, "between 1924 and 1925 more than doubled" תחת Stevenson restriction scheme, ו־"more than halved between 1919 and 1922". ↩

14. W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003 ,עמ' 5–6: "חשיבות הגומי הפכה את ה־industry-specific risk for the rubber sector and systemic risk to the entire economy almost synonymous". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.